

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon

C.J. Borst

AD/STG

Doorkiesnummer +31 235143032
commissielandelijkgebied@noord-
holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d. 11-12-2023
Commissie Landelijk Gebied
Datum commissievergadering 20 en 23-11-2023

1 december 2023

1 | 9

Onderwerp: Programma Natuurwerk 2024

Advies commissie Landelijk Gebied:

de voordracht Programma Natuurwerk 2024 als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 11 december 2023.

Uittreksel van het concept-verslag Landelijk Gebied 20 en 23 november 2023:

7. A-agenda Natuur, Landschap, Water en Bodem

7. a Natuur: Programma Natuurwerk 2024

Het programma Natuurnetwerk (PNN) wordt met de komst van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) uitgebreid met opgaven op het gebied van water, bodem en klimaat. Het programma sluit aan bij de gebiedsgerichte werkwijze die vanaf 2020 is ingezet en steeds meer vorm krijgt in de verschillende gebieden. Het PNN en haar opvolger wordt jaarlijks geactualiseerd en ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd. Het voorstel voor behandeling is adviseren aan PS over de Statenvoordracht Programma Natuurwerk 2024. De voordracht zal geagendeerd worden voor de PS vergadering van 11 december 2023.

Eerste termijn commissie

De heer **Dijksen** (SP) begrijpt niet dat GS aandachtspunten en projecten die gaan over recreatie en water nu al in het PNN zet. Hij betoogt dat het PNN hier niet over gaat.

Hoewel hij snapt dat GS het PNN in het PPLG wil verwerven, maar dat is geen reden om de genoemde punten alvast in het PNN op te nemen terwijl het PPLG nog niet is vastgesteld. Ook vraagt hij zich af of geld dat bestemd is voor de natuur op deze wijze naar recreatiedoelen gaat.

Mevrouw **Jansen** (D66) heeft een aantal vragen en zorgen.

1. In hoeverre gaat de toevoeging van landbouw drukken op het budget voor programmering van het natuurnetwerk.
2. Als er tot 2027 geen probleem is, wat betekent dat dan voor de periode tot 2029 waarin de inrichting van het NNN nog gerealiseerd moet worden?
3. Er is een extra bedrag van 35 miljoen vrijgemaakt ten behoeve van het PPLG, waarvan een deel zou kunnen worden ingezet voor NNN. Wordt nu daadwerkelijk een deel ingezet voor NNN en zo ja: hoeveel is dat dan?

De heer **Vendrig** (BBB) heeft een punt van orde en vraagt of er een lid van GS aanwezig is in de vergaderzaal.

De **voorzitter** antwoordt dat er een lid aanwezig is.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) zegt dat de focus van het PNN ligt op de afronding van het natuurnetwerk in combinatie met de gebiedsgerichte aanpak stikstof en natuurmaatregelen die deels gefinancierd worden via het programma natuur. Het programma Groene Uitweg is eveneens opgenomen in het PNN. Voor de dekking van het voorziene tekort is uitgegaan van de middelen uit het transitiefonds. Door de val van het kabinet is er onduidelijkheid over dit fonds. Hierdoor is de hoogte van het bedrag waar de provincie aanspraak op kan maken, nog niet zeker. Omdat de reserve niet negatief mag staan is er vanaf 2025 zoveel mogelijk binnen het budget van de reserve groen geraamd.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) maakt enkele kritische opmerkingen over de verwerving van gronden, uitvoeringsprojecten en de financiering en vraagt zich uiteindelijk af hoe 50PLUS accoord kan gaan met de voordracht.

Statenlid **Haas** (PvdD) maakt zich zorgen over de voortgang van het PNN en vraagt hoe GS de nog resterende 3000 ha gaat verwerven binnen de komende jaren. Het statenlid wil ook weten of het realisatieplan 2020 daar nog adequaat voor is ingericht. Het statenlid ziet dat er gebieden zijn waarvan het percentage stikstofgevoelige habitat onder de kdw ligt, maar daar zijn geen maatregelen aan gekoppeld. Daarom wil het statenlid weten hoe dat wel inzichtelijk wordt gemaakt.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) deelt de financiële zorgen van 50PLUS en beveelt aan om eerst de huidige natuur op een goede wijze te beheren en nog meer te doen indien er extra geld wordt verkregen.

Ten aanzien van de uitruilgronden had zij eerder de zorg uitgesproken over het dwingen van telers om ten behoeve van de realisatie van het natuurnetwerk, zich te verplaatsen naar landbouwgronden die minder geschikt zijn voor hun teelt. De zorgen bestaan nog steeds na lezing van het programma natuurnetwerk waarin grondonteigening niet wordt uitgesloten. Zij zegt dat JA21 vindt dat onteigening vrijwillig mag plaatsvinden maar nooit via dwang.

Over het budget van 41 miljoen voor het dekken van de kosten voor duurzame instandhouding van stikstofgevoelige Natura2000-gebieden, vraagt zij om eerst te kijken naar de werkelijke stand van de natuur alvorens allerlei modellen te gaan berekenen en daarop te acteren.

Verwijzend naar de kap van 13000 bomen in Egmond aan Zee vraagt zij om informatie over de Bossenstrategie en aanplantlocaties. Tot slot wil zij weten of er concrete plannen zijn om de 1.8 miljoen voor de invasieve soorten te besteden.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) bestempelt de voorliggende voordracht als bemoeizucht met de natuur en spreekt van tekentafelnatuur. Hij hekelt het beleid rond klimaat en het gebruik van RIVM-modellen.

Middels een uitgebreide berekening concludeert hij dat de totale ammoniakuitstoot van de agrarische sector in de provincie uitkomt op 'een gedeelte van bijna niets, gedeeld door bijna 100000'.

Hij benadrukt dat zijn berekening slechts de getalsmatige kant van de ammoniak betreft. De natuurkundige kant daarvan licht hij een volgende keer graag toe. Hij eindigt met de oproep: 'laat de natuur en de boeren met rust!'.

De heer **Vendrig** (BBB) refereert aan de rekensessie van de heer **Van Tiggelen** (PVV) en hoopt dat zijn bijdrage nog hout gaat snijden.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt aan de heer **Vendrig** (BBB) of zijn berekening niet klopt.

De heer **Vendrig** (BBB) antwoordt dat zijn bijdrage wellicht in het niet valt bij die van de heer **Van Tiggelen** (PVV). Hij zegt dat BBB het opgaan van het NNN in het PPLG onderschrijft. In de aandachtspunten die per deelgebied worden weergegeven, mist BBB de koppeling met de landbouw. Daardoor is in veel gebieden niet duidelijk dat agrarische ondernemers hun bedrijfsvoering moeten aanpassen en op welke wijze. Ook is onduidelijk wat bedoeld wordt met de opmerking dat het agrarisch natuurbeheer aandacht behoeft. De heer **Vendrig** (BBB) bespeurt een verschuiving in het denken over stikstof en vraagt in hoeverre de provincie zich middels dit PNN vastlegt op projecten die gebaseerd zijn regelgeving die straks mogelijk niet meer geldt.

De heer **Dessing** (FvD) vraagt of BBB zich kan scharen achter het beleid van gedwongen onteigening.

De heer **Vendrig** (BBB) verwijst naar afspraken in het coalitie–accord en zegt dat zijn bijdrage niet sloeg op stikstof. Daarnaast beschouwt hij onteigening als een middel dat pas in het uiterste geval ingezet wordt.

De heer **Dessing** (FvD) concludeert dat de heer **Vendrig** (BBB), gedwongen onteigening niet uitsluit.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) wil weten of BBB vindt dat stikstofdepositie een negatief effect heeft op de te behalen natuurdoelen in het PNN. .

De heer **Vendrig** (BBB) zegt dat BBB zich moet houden aan de wetgeving en deze is aan het veranderen.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) vraagt nogmaals of BBB over zal gaan tot gedwongen onteigening op basis van stikstofdepositie.

De heer **Vendrig** (BBB) antwoordt dat er niet onteigend kan worden op basis van stikstof. Daarnaast wordt de staat van instandhouding gemonitord en daarin speelt niet alleen stikstofdepositie een rol.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) verwijst naar de voordracht. Daarin leest zij dat onteigening op basis van stikstofdepositie mogelijk is en vraagt of de BBB dit steunt.

De heer **Vendrig** (BBB) antwoordt dat de BBB hier niet achter staat. Voor wat betreft de staat van de natuur gaat BBB uit van de staat van instandhouding en niet van de depositie.

Hij gaat in op de financiële paragraaf en kijkt uit naar de beantwoording van schriftelijke vragen die gesteld zijn over de dekking van de provinciale subsidieregeling na 2025.

Hij wist op de onzekerheid over de Rijksbijdrage voor realisatie van het NNN. Hij voorziet een zorgelijk scenario waarin gestarte projecten, ten gevolge hiervan, stilvallen of niet afgemaakt worden. Hij vraagt zich af of als alternatief hiervoor begonnen wordt met 'no regret projecten'. Graag hoort hij een reflectie van GS hierop. Tot slot verwijst hij naar een passage waarin staat dat de natuur 'onder druk staat'. Dit beschouwt hij als een subjectief oordeel en roept op tot objectief taalgebruik in de voordrachten.

Mevrouw **Bakker** (VVD) sluit zich aan bij de bijdrage van de BBB en is blij met de voortvarende afhandeling van het NNN. Het opgaan van NNN in PPLG heeft de zegen van de VVD. Dit geldt ook voor de start van zorgvuldige gebiedsprocessen. Zij maakt zich zorgen over de financiering van de 800 miljoen en roept op om bij het kiezen van projecten rekening te houden met mogelijk stilvallende financiering van het Rijk.

De heer **Dessing** (FvD) vraagt wat bedoeld wordt met de uitdrukking dat de natuur onder druk staat. Hij zegt dat het stikstofprobleem alleen bestaat in de modelmatige werkelijkheid van het RIVM. Stikstof is namelijk een

gecreëerd probleem.

Hij gaat in op de financiële consequenties en zegt dat de 8,6 miljoen euro voor de verbraking Westzaan totale waanzin is, indien die bedoeld is om CO₂-uitstoot terug te dringen.

De heer **Dessing** (FvD) roept op om de plannen voor Park21 in Haarlemmermeer niet uit te voeren. Hiervoor moeten behoorlijk wat boeren oteigend worden, terwijl een meerderheid van de bevolking van Noord-Holland zich hiertegen uitspreekt. Daarnaast is de reductie van stikstofuitstoot het achterliggende doel van dit plan. Hier plaatst hij grote vraagtekens bij.

Van de gedeputeerde wil hij weten of de cijfers over stikstofneerslag in de Natura2000-gebieden ontleend zijn aan het aeriusmodel of gebaseerd op observaties op de grond. In het laatste geval ontvangt hij graag de cijfers en in het eerste geval verwijst hij naar de commissie Hordijk die het model als onbetrouwbaar heeft gebrandmerkt. Bovendien is de depositiewaarde in dit model minstens duizend keer hoger dan in vergelijkbare gebieden in Europa.

De rekenexercitie van de PVV wordt door de heer **Dessing** (FvD) teruggebracht tot de conclusie dat één konijnenkeutel per m² de KDW overschrijdt.

Hij vraagt om het aeriusmodel los te laten in plaats van de modelwerkelijkheid op te leggen aan de natuur en de leefomgeving van boeren en burgers.

Ten aanzien van de uitkoop, vraagt de heer **Dessing** (FvD) hoeveel geld er is gereserveerd voor het uitkopen van de boeren. Eerder verklaarde hij zich een tegenstander van het gedwongen uitkopen van agrariërs.

Alles overziend besluit de heer **Dessing** (FvD) met de mededeling niet integraal te kunnen instemmen met de voordracht. Het FvD is wel voor goed natuurbeheer maar dan wel op basis van gezond verstand.

Mevrouw **Hoogendoorn** (ChristenUnie) stelt een aantal vragen:

1. Kan de provincie een rol spelen bij de inzet van de voormalige golfbaan als verbindingszone tussen het Naardermeer en het Gooimeer?
2. Is er een mogelijkheid om iets te doen aan het rondje Naardermeer? Bij natte weersomstandigheden is deze slecht begaanbaar.
3. Is het mogelijk om de verkenning naar de rol van de paardenhouderij bij de Binnenduinrand te versnellen, teneinde duidelijkheid te geven aan de betrokken partijen?
4. Het staat vast dat de begrote 7,7 miljoen voor Park21 in de Haarlemmermeer niet volledig tot besteding komt. Hoelang mag geld op de plank blijven liggen en is het niet beter om dit te 'verspreiden'?
5. Hoe kijkt de gedeputeerde aan tegen het feit dat een deel van Park21 wordt ontwikkeld tot evenemententerrein terwijl het park bedoeld was als recreatiegebied voor de vele inwoners van de Haarlemmermeer?
6. Is er een mogelijkheid om de gemeente Haarlemmermeer te prikkelen om in actie te komen, gegeven de situatie dat het plan voor Park21 niet van de grond komt en er geld op de plank blijft liggen?

Met het oog op de integrale aanpak van toekomstbestendig natuur- en klimaatbeheer, staat mevrouw **Schneemann** (Volt) achter het samenvoegen van NNN en PPLG. Ze vraagt om duidelijkere grafieken waarin de stikstofdepositie wordt weergegeven.

Zij pleit voor een actieplan waarin duidelijk wordt welke doelen op het gebied van waterkwaliteit niet gehaald zijn en hoe die wél gehaald gaan worden.

Voorts pleit zij voor een plan ter voorkoming van verdere afname van de waterkwaliteit en verwijst daarbij naar de uitdagingen in de ruimtelijke ordening en de landbouwtransitie.

Van de gedeputeerde wil zij weten wanneer er plannen gemaakt gaan worden voor de transitie naar kringlooplandbouw. Daardoor ontstaat duidelijkheid voor de agrariërs en wordt voorkomen dat ze in een later stadium verrast worden door strengere maatregelen vanwege de impact van hun handelen op de waterkwaliteit. In het verlengde hiervan pleit mevrouw **Schneemann** (Volt) voor het gebruik van de watertoets om de invloed van een project op de waterkwaliteit in beeld te brengen.

Hieruit voortvloeiend vraagt stelt zij drie vragen:

1. Is GS bereid om de kdw-doelen te koppelen aan de landbouwtransitie?
2. Vindt GS het ook zorgelijk dat de kdw-doelen nog ver weg zijn terwijl de deadline nadert?
3. Is GS bereid om een actieplan voor het behalen van de KDW-doelen te maken?

Tot slot vraagt zij of GS van plan is om de grond bij het Noord-Kennemerland pfas-vrij te maken.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft goedkeuring aan het samenvoegen van NNN en PPLG. Evenals andere fracties heeft het statenlid ook zorgen over de financiering en sluit zich aan bij eerdere vragen daarover. Het statenlid constateert dat er regelmatig geen match is tussen gesignaleerde aandachtspunten en daaraan gekoppelde projecten en processen. Als voorbeeld benoemt het statenlid de situatie in de Harger- en Pettemerpolder. Van GS wil het statenlid weten hoe de mismatch precies in elkaar zit.

Ten slotte vraagt het statenlid om een toelichting op de constatering in de voordracht dat er verbindingen tussen gebieden noodzakelijk zijn, zonder vermelding van de wijze waarop die tot stand moeten komen.

De heer **Stam** (PvdA) vindt het goed om het NNN te koppelen aan PPLG. Dat bevordert het maken van integrale afwegingen. Hij kijkt uit naar de discussies in het kader van het PPLG en is benieuwd naar hoe de nieuwe Tweede Kamer aankijkt tegen de Rijksbijdragen en stikstof.

Reagerend op enkele eerdere bijdragen zegt hij op basis van zijn eigen waarnemingen dat er wel degelijk een probleem is met de natuur.

Mevrouw **Koning** (CDA) start met de mededeling dat het CDA focust op de afronding van NNN. Over de verwerving van gronden heeft het CDA een andere visie dan GS. Als voorbeeld noemt zij de 300 hectare extra NNN in de Binnenduintrand, waar het CDA geen voorstander van is. Zij stelt de opmerking dat GS zonder externe bronnen tot 2027 voldoende geld heeft om aan het NNN te werken, ter discussie en vraagt of hier soms het beheer buiten beschouwing is gelaten.

Het CDA vindt dat er alleen extra NNN mag worden toegevoegd als er voldoende geld is voor langjarig beheer en verneemt graag hoe GS dat gaat borgen.

Met betrekking tot het transitiefonds ging zij ervan uit dat dit bedoeld is voor transitie van de landbouw en voor stikstofreductie. Daarom vraagt zij of het geld uit dit fonds onbeperkt inzetbaar is voor het NNN en welk percentage wél hiervoor besteed mag worden.

Ook vraagt zij om toezending van het Natuurplan 2024, inclusief de ingediende zienswijzen, vóór de aanstaande PS vergadering.

Aangezien de kaders van het **hulpplanproces** PPLG nog niet bekend zijn en het ministerie aangeeft dat er een ander instrument komt voor de kdw's, vraagt zij hoe GS hiermee omgaat in het licht van het PPLG.

Mevrouw **Koning** (CDA) sluit af met de verwachting dat er amendementen ingediend gaan worden indien partijen als BBB en anderen de boskap in de Schoorlse duinen en de onteigening vanwege stikstof niet willen.

De **voorzitter** zegt dat de vergadering tot maximaal 17.45 uur kan duren en stelt voor om na de reactie van GS te bepalen hoe de vergadering af te ronden.

Eerste termijn GS

Gedeputeerde **Kocken** zegt dat dit PNN opgelijnd is op te gaan in het PPLG, vanuit de gedachte dat natuur, landbouw, klimaat en water in samenhang beschouwd moeten worden. Dit betekent pertinent niet dat natuurgeld niet aan natuur zal worden besteed. Zij wijst er bovendien op dat maatregelen uit het natuurbeleid, ten goede kunnen komen van recreatie.

Over het incidentele geld voor PPLG zegt zij dat nu bekeken wordt hoe dat het beste besteed kan worden. Daarbij verandert het perspectief door het stranden van het Landbouwaccord en de val van het kabinet. In het algemeen geldt voor de provincie dat bij het maken van plannen, gekeken wordt naar de realiteit van dat

moment. Zij onderkent het risico dat wetgeving verandert tijdens de uitvoering van plannen, maar dit risico heeft altijd al bestaan.

De heer **Vendrig** (BBB) vraagt of deze werkwijze ook geldt bij bedrijfsverplaatsingen.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de koers gewijzigd kan worden, zolang een proces loopt. Daarnaast wijst zij erop dat onteigening helemaal geen doel op zich is.

Over het begrip vrijwillige onteigening zegt zij dat het inhoudt dat er met iemand een afspraak is gemaakt dat die stopt met zijn/haar bedrijf.

De heer **Stam** (PvdA) vraagt of de PPLG-plannen beoordeeld zullen worden op basis van de geldende wetgeving en mogelijkheden van het desbetreffende moment.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de koers elk jaar gewijzigd kan worden bij de vaststelling. Daarnaast doet GS aanpassingen op basis van de wijzigende realiteit.

De heer **Stam** (PvdA) zegt dat dit niet zijn vraag was.

De heer **Vendrig** (BBB) zegt op zoek te zijn naar de toezegging dat een voorgenomen verplaatsing van een bedrijf stopgezet wordt indien er een wijziging optreedt in de regelgeving op basis waarvan de verplaatsing werd afgedwongen.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat verplaatsingen niet per se op basis van regelgeving hoeven plaats te vinden. Ook de constatering dat 'dingen ongelukkig dicht op elkaar zitten' kan aanleiding zijn voor verplaatsing. Reagerend op de opmerkingen over een modelmatige werkelijkheid zegt zij dat het afschaffen van een model niet inhoudt dat daarmee het probleem is opgelost

De **voorzitter** reageert op een opmerking van de gedeputeerde en stelt aan de commissie voor om geen interruptievragen te stellen en aan het eind van de beantwoording in eerste termijn door gedeputeerde **Kocken**, te bepalen of de vergadering wordt voortgezet op donderdag a.s. of in de Staten.

In antwoord op de vragen van de SP over hoge kosten, antwoordt de gedeputeerde dat dit o.a. te maken heeft met de verwerving van grond, procesgeld en inrichtingskosten,

Tegen D66 en de heer **Vendrig** (BBB) zegt zij dat de natuurwaarde van locaties waar agrariërs zowel hun agrarische werkzaamheden als natuurbeheer verrichten, niet heel hoog kan zijn vanwege de landbouw. Een dergelijke situatie vraagt om aandacht. Zo moeten de passages over aandacht vragende zaken gelezen worden. De gedeputeerde maakt duidelijk dat natuur niet op zichzelf staat maar een wisselwerking heeft met activiteiten van agrariërs.

Ten aanzien van de Bossenstrategie verwijst zij naar de technische briefing hierover.

Over de invasieve exoten zegt zij dat er eerst een plan gemaakt moet worden en vervolgens worden daar middelen voor vrijgemaakt.

Reagerend op vragen over de benodigde middelen zegt de gedeputeerde dat 2027 kan worden doorgegaan met de werkzaamheden die nodig zijn om het NNN te voltooien. Tot 2027 is dat probleem er dus niet in volle omvang, maar als het Rijk 'helemaal niet doorkomt', zal er een groot probleem ontstaan.

De gedeputeerde verwacht niet dat de provincie een ruime keus heeft in de doelen waaraan het transitiegeld wordt uitgegeven. Geld dat door de provincie voor een bepaald doel is verkregen, moet namelijk ook aan dat specifieke doel worden uitgegeven.

De **voorzitter** onderbreekt gedeputeerde **Kocken** en stelt voor om de vergadering te schorsen en op donderdagavond a.s. te heropenen.

Vervolg Uitloopvergadering 23 november:

Gedeputeerde **Kocken** reageert op de vraag van de SP over water en recreatie in het PNN en het PPLG. De huidige versie van het PNN is zodanig aangepast dat deze past binnen de kaders van het PPLG. Het streven is daarbij om de verschillende opgaven die er zijn samen te laten komen in het PPLG, zodat er een alomvattende integrale discussie kan plaatsvinden en dat het gehele beleid bij elkaar komt, inclusief het natuurbeleid. Het PNN wordt hierin geïntegreerd. Water en Recreatie zijn dikwijls onderdeel van Natuur, en daarom zou het vreemd zijn als dit er niet bij wordt beschreven. Alleen als Water en Recreatie worden meegenomen is de beoordeling van een bepaald gebied immers volledig – enkel het natuurbelang meewegen is onvoldoende.

Zij reageert op de vraag of er voor Natuur gereserveerde middelen richting Recreatie vloeien. Hier is in bepaalde gevallen sprake van, want soms komt één maatregel ten goede aan zowel Natuur als Recreatie. Desgevraagd legt de gedeputeerde uit dat de hoge kosten voor deel te maken hebben met grondverwerving, en voor een ander deel met procesmiddelen en inrichtingskosten.

D66 heeft gevraagd in hoeverre de toevoeging van landbouw gaat drukken op natuur. Een deel van de begrensde natuur ligt op landbouwgrond. En omdat boeren de natuur deels beheren, zit hier een wederzijdse afhankelijkheid in. Een toename van middelen bestemd voor landbouw betekent echter niet dat dit ten koste gaat van de middelen bestemd voor Natuur. Een groot deel van de natuur in de provincie Noord-Holland is landbouw, en vandaar dat het begrip "landbouw" vaak wordt genoemd in het natuurverhaal. In reactie op de vraag van D66 legt gedeputeerde Kocken uit dat GS de mogelijkheden pakken die zich nu voordoen. In bepaalde situaties doet zich een koopkans voor die zo snel mogelijk benut zal moeten. Wordt deze koopkans genegeerd, dan komt de provincie vervolgens in een onwenselijke situatie. De provincie zit momenteel in heel veel processen goed in de markt om te kijken waar zich kansen voordoen en heeft in beeld welke gronden wenselijk zijn om te verwerven.

Zij antwoordt dat de € 35 miljoen bestemd voor het PPLG ook aan NNN ten goede kan komen, echter dit betreft incidenteel geld. Tijdens de formatie is dit bedrag gereserveerd, en toen bestond er, net als nu, nog geen helderheid over de komst van het Transitiefonds. Een deel van de € 35 miljoen zal wellicht in NNN landen, maar het is niet helder in welke mate.

De heer **Dessing** (FvD) merkt op dat de provincie de opgave heeft aangenomen om de gewenste gronden te verwerven, ondanks het feit dat er geen garantie bestaat over de financiële sluiting. FvD wil van de gedeputeerde weten hoe de provincie hier op een financieel verantwoorde manier mee om kan gaan.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de aankoop van grond op zich een verantwoorde keuze is, ook wanneer niet bekend is of de inrichting van deze grond door de provincie ter hand kan worden genomen. De provincie zou om financiële redenen kunnen vaststellen dat de benodigde grond nog niet direct tot natuur kan worden ingericht, zolang de benodigde grond maar op een goed moment wordt verworven.

De heer **Dessing** (FvD) benadrukt dat het hierbij met name gaat om de financiële verantwoordelijkheid van de provincie.

Gedeputeerde **Kocken** legt nogmaals uit dat het lucratieve moment soms vraagt om het spoedig verwerven van grond, ook wanneer er nog invulling gegeven moet worden aan de inrichting. Ingerichte natuur niet beheren is echter een ander verhaal

Zij zet haar beantwoording voort en reageert op de vraag van de PvdD over het realisatieplan en de te realiseren hectaren. In het PPLG komen er een aantal opgaven bij elkaar, en de realisatie van het NNN is er daar een van. De realisatiestrategie is volgens het college nog adequaat en het college ziet geen reden om daaraan te twijfelen.

Op de vraag of er maatregelen zijn gekoppeld aan het Ilperveld en het Jisperveld. Deze maatregelen zijn er vanwege het capaciteitsgebrek op dit moment nog niet. Er is in alle deelgebieden voldoende capaciteit om alle processen op gang te brengen. Dit heeft er onder andere mee te maken dat als eenmaal het proces op gang is gezet, het dan ook een bepaalde richting moet hebben.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) wil weten of er reeds plekken inzichtelijk zijn voor het realiseren van bos conform de Bossenstrategie.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat de provincie zowel de Noord-Hollandse als de landelijke bossenstrategie heeft aangemerkt. De Staten worden binnenkort uitgenodigd voor een technische briefing over de Bossenstrategie.

Zij reageert op de vraag van JA21 over het budget voor de bestrijding van invasieve exoten. Hierover heeft de provincie reeds gezegd dat er een plan volgt waarbij de middelen in overeenstemming worden gebracht. De tot nu genomen middelen hebben geen beroep gedaan op dit budget.

Zij laat weten dat er aandacht nodig is voor het agrarisch natuurbeheer ... agrarisch natuurbeheer niet te financieren is. Daarnaast komt natuur die op deze manier wordt onderhouden, soms niet helemaal tot optimale natuur gekomen is omdat dit gecombineerd wordt met landbouw. Vanwege de natuurdoelstelling is ook hier aandacht voor nodig.

De provincie legt zich bij projecten vast op de huidige regelgeving. Wordt er regelgeving veranderd, dan zal de provincie zich daar, zoals van een overheidsinstelling verwacht mag worden, opnieuw toe moeten verhouden.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) wijst op de opmerking van de gedeputeerde dat het agrarisch natuurbeheer op termijn niet te financieren is. Zij vraagt wat de Gedeputeerde hier exact mee bedoelt.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de subsidie zoals deze nu wordt gegeven is gekoppeld aan een einddatum.

Gedeputeerde **Kocken** zij reageert op de vraag van de BBB over de € 460 miljoen van het rijk. Er is in het programma duidelijk gekeken naar de prioriteit en wordt er ingezet op de projecten waar die de beste vooruitzichten bieden. Tegelijkertijd gaat het college ervan uit dat het Rijk op termijn met middelen komt. Zij legt uit dat de provincie om meer dan € 800 miljoen van het Rijk heeft gevraagd. Hoewel de PPLG realistisch is, is dit bedrag ongeveer de helft van wat de provincie denkt nodig te hebben.

Zij reageert op de FvD dat de algemene wetenschappelijke opvatting van ecologen is dat het niet zo goed gaat met de natuur en dat de provincie hier ook een zekere taak heeft liggen.

De **voorzitter** rondt het agendapunt af met de mededeling dat het advies van de commissie in de vorm van een verslag opgestuurd wordt voor de PS-vergadering van 11 december a.s.